

MANNHEIMER SWARTLING

Till:
Samtliga kommuner i Stockholms län

Via post

Stockholm den 20 oktober 2023

Förfrågan om tillgänglighet av mark för helikopterbas

Vi kontaktar er på uppdrag av Region Stockholm ("Regionen").

Regionen söker efter mark för anläggning av en helikopterbas, primärt för Regionens ambulanshelikoptertjänst. Regionen kontaktar därför samtliga kommuner inom Stockholms län, för att efterhöra vilka kommuner som potentiellt sett kan ha mark tillgänglig för avsett samhällsnyttigt ändamål.

Bakgrund

Det är Regionens ansvar att inom Stockholms län tillhandahålla en ändamålsenlig bas för Regionens helikoptertjänster. Regionen söker efter ett markområde som möjliggör en långsiktig och permanent bas utifrån de behov som tjänsterna förutsätter, med förhoppning om att den nya basen ska kunna vara i full drift inom 3 – 5 år.

Det primära behovet är att den framtida basen ska tillgodose de behov som är kopplade till regionens ambulanshelikoptertjänst inklusive utrymme för en ambulansstation. Regionen ser ett värde i att den framtida helikopterbasen även ska kunna inrymma Karolinska Sjukhusets helikoptertjänst samt möjliggöra en sambasering med Sjöfartsverkets helikoptertjänst. Detta föranleder att markförfrågan nedan är uppdelad i två nivåer, en avseende bas för Regionens ambulanshelikoptertjänst och en nivå för en större bas som kan samnyttjas enligt ovan.

Ambulanshelikoptertjänsten är en viktig del i Regionens prehospitala vård. Den ska säkerställa att Regionens medborgare får snabb tillgång till transport och vård utförd av kvalificerad sjukvårdspersonal inom hela Stockholms län. Helikoptertjänsten är en extra viktig resurs i svårtillgängliga områden så som i skärgården och på öarna i Mälaren. Den är också en viktig resurs vid trafik hinder på centrala trafikleder.

Helikopterbasens geografiska placering påverkar i viss mån patientsäkerheten och tillgängligheten till ambulanshelikoptertjänsten genom att insatstiden ökar med avståndet mellan bas och patient. För att uppnå en så jämlig vård som möjligt är det därför (och i första hand)

LEGAL#24238166v11

eftersträvansvärt att, om möjligt, etablera en bas i länets mer centrala delar. Det ska dock tilläggas att detta inte är ett krav, i sådant fall hade inte samtliga kommuner inom Stockholms län kontaktats.

Närmare information om marken som söks

Regionens primära målsättning är att hitta mark för Regionens ambulanshelikoptertjänst ("Målsättning A"). Regionen anser dock att det kan finnas synergivärden med att (i) kunna samlokalisera med Karolinska Sjukhusets- och/eller Sjöfartsverkets helikopter verksamhet, samt (ii) eventuellt också kunna möjliggöra station för vägambulanser ((i) och (ii) gemensamt, "Målsättning B").

Regionen söker en, företrädesvis rektangulär, markyta om ca 22 500 m² som bland annat inrymmer en helikopterplatta om 60 x 60 meter inklusive säkerhetszon (Målsättning A) alternativt en, företrädesvis rektangulär markyta om upp till ca 110 000 m² som inrymmer en rullbana om 1 150 x 60 meter inklusive säkerhetszon (Målsättning B). Se vidare i [Bilaga A](#) och däri intagna illustrationer angående markområdets tänkta utformning och användning.

Utöver det aktuella markområdet behövs minst två av varandra, helst motstående, hinderfria in- och utflygningssektorer med 4,5 % lutning upp till 152 meters höjd över landningsplatsen och en bredd av minst 170 meter, se vidare illustrationerna i Bilaga A.

Marken bör vara belägen nära större allmän väg samt vara möjlig att detaljplanelägga för ändamålet. Därvid bör beaktas att marken inte bör ligga inom område som är olämpligt för flygtrafik och utryckningsfordon. Därvid noteras särskilt att verksamheten kommer att generera visst buller.

För en mer detaljerad beskrivning av projektet och Regionens behov hänvisas till Bilaga A, som även innehåller illustrationer av den planerade helikopterbasen. Det kan noteras att Bilaga A inkluderar informationsvis och att den innehåller en hel del teknisk information om Regionens behov. Bedömningen av om ett markområde, som kan vara lämpligt utifrån vad som anges i ovan, är lämpligt i förhållande till vad som anges i Bilaga A får ni således gärna överlämna till Regionen.

Givet bland annat Regionens långsiktighet för basen, ser Regionen i första hand framför sig att aktuellt markområde kan förvärfvas av Regionen. I andra hand ser Regionen framför sig att området upplåts som anläggningsarrende (där Regionen då äger de anläggningar m.m. som uppförs på markområdet) under en längre tid (i vart fall ca 30-50 år). Således är det viktigt att full rådgivning över markområdet för Regionen som ägare eller arrendator kan säkerställas av markägaren och att Regionen sedan självständigt kan råda över området och där uppförda anläggningar.

Det kan noteras att aktuellt markområde kommer att behöva omfattas av en detaljplan som medger flygplatsverksamhet. Regionens bedömning är också att ett miljötillstånd samt ett tillstånd till att inrätta en flygplats kommer att behövas. Regionen bedömer att sådana tillståndprocesser kan ske parallellt med erforderligt planarbete.

Svarsinstruktioner

Vi skulle uppskatta ett svar på denna förfrågan senast den 15 december 2023. Svaret får då gärna innehålla information om ni:

- (i) bedömer att ni potentiellt kan ha mark tillgänglig för Målsättning A och eventuellt också hela eller delar av Målsättning B (i sådana fall får svaret gärna, i den mån det är möjligt, innehålla tillgänglig information om aktuellt markområde, inklusive en karta som markerar markområdet, samt uppgift om ni bedömer att överlåtelse eller arrende kan vara aktuellt), eller
- (ii) bedömer att ni inte har någon lämplig mark tillgänglig, eller
- (iii) bedömer att ni inte hinner ta ställning till förfrågan inom angiven tid (i sådana fall får svaret gärna innehålla information om när ni bedömer att ni har möjlighet att besvara förfrågan), samt
- (iv) bedömer att det inom kommunen finns större markägare som denna förfrågan bör ställas till, med uppgift om namn på sådan markägare.

Svaret kan skickas med e-post eller brev till:

Mannheimer Swartling Advokatbyrå
Att: Olle Källström
olle.kallstrom@msa.se
Box 1711
111 87 Stockholm

Kontaktpersoner och avslutning

Om ni behöver ytterligare information för att kunna besvara förfrågan, eller har frågor i övrigt, får ni gärna kontakta Olle Källström på e-post olle.kallstrom@msa.se eller telefon, 08-595 063 63 alternativt 070-977 73 63, som tillser att frågan vidarebefordras till rätt person inom Region Stockholm.

Det bör noteras att detta endast är en preliminär förfrågan och en sondering av eventuellt tillgänglig mark inom Stockholms läns kommuner för beskrivet ändamål. Denna förfrågan och ert svar på densamma är därför på intet sätt bindande för endera parten, utan är endast avsett att möjliggöra och initiera en dialog. Regionen förväntar sig inte heller att mottagaren ska behöva lägga ned avsevärd tid för att besvara förfrågan och bedöma de mer tekniska specifikationer som angetts, och ställer därför inte några krav och har inga särskilda förväntningar på svarets utformning eller omfattning.

Vi tror och hoppas att denna förfrågan väckt ert intresse och att er kommun vill medverka till att möjliggöra en långsiktig lösning för Regionens ambulanshelikoptertjänst inom Stockholms län.

Tack på förhand för er återkoppling.

Med vänliga hälsningar,

MANNHEIMER SWARTLING ADVOKATBYRÅ

Magnus Josefsson
enligt uppdrag

Olle Källström

Bilaga A

Som nämnts i brevet avser förfrågan två målsättningar, Målsättning A respektive Målsättning B.

Målsättning A

Målsättning A innebär att minsta efterfrågade område ska kunna rymma ambulanshelikoptertjänsten (minst tre ambulanshelikoptrar) enligt specifikationerna avseende yta och beskaftenhet i tabellen längre ner nedan.

Själva basen behöver byggnader med hangarer med plats för helikoptrar, förråd, verkstäder, personalutrymmen och garage. Utöver det behövs parkeringsytor av asfalt för personbilar, FATO-område (dvs. start- och landningsområde) bestående av asfalt inom FATO samt gräs inom SA (säkerhetsområde) och yttre SA, uppställningsområden för helikoptrar med D-mått 15 meter samt en med D-mått 20 meter. Uppställningsytor utförs med asfalt, med sättningsytan i betong. Utrymme behövs också för flygbränslecisterner och ytor där 12 meters-tankbilar kan vända vid behov.

Stationeringen av vägambulanser omfattar framförallt garage för vägambulanser. Ambulanserna används vid larm i närområdet, när helikopter inte kan nyttjas (exempelvis vid dåligt väder eller tekniska problem). Minst tre ambulanser behöver kunna inrymmas, och Regionen ser en fördel om en utbyggnad till större ambulansstation vid behov är möjlig.

Ambulansstationens behov specificeras närmare nedan.

- Två av varandra oberoende utryckningsvägar från anläggningen.
- Utryckningsväg som inte går direkt förbi entré till förskola, skola eller genom parkeringsplats, industriverksamhet eller högbelastad publik verksamhet.
- Företrädesvis friliggande fastighet eller samlokalisering med lämpligt läge med särskild uppmärksamhet avseende direkt och i det direkta närområdet intilliggande fastighetsägare och verksamheter.
- Geografisk placering i så direkt anslutning som möjligt till trafikplats där ringled samt led mot centrala staden och motsatt riktning utåt korsas.

Det kan noteras att allt som anges ovan avses uppföras av Regionen (som framtida markägare eller arrendator), och det är endast avsett att illustrera Regionens behov och användning av markområdet.

Målsättning B

Målsättning B innebär att basen kan inrymma Karolinska universitetssjukhusets helikoptertjänst och/eller möjliggöra en sambasering med Sjöfartsverkets räddningshelikoptrar samt en station för vägambulanser. Totalt ska då, i tillägg till Målsättning A, utrymme finnas för sammantaget ca sju helikoptrar av olika storlekstyp. För fem av dessa helikoptrar kommer det att krävas en rullbana om 1150 meter inklusive säkerhetszon.

Övriga krav som är av relevans för markområdet

I nedan tabell framgår närmare information om den area som förväntas behöva tas i anspråk för de olika målsättningarna. För att ytterligare illustrera detta hänvisas även till kartbilderna i slutet av bilagan.

	Målsättning A	Målsättning B
Byggnadsarea m ² Byggnadshöjd max 16m över mark	2 500 m ²	9 000 m ²
BTA m ²	2 800 m ²	11 000 m ²
Markyta m ² för hangar och FATO" inkl. byggnader (total)	22 500 m ²	40 000 m ²
Rullbana i m ² med total utbredning inklusive säkerhetszon 1 150 x 60 m.	Inget behov av rullbana	70 000 m ²
Särskilda krav på fastighetens geometri	Rymma kvadrat om 60 x 60 m för helikopterplatta inklusive säkerhetszon	Rymma rullbana om 1 150 x 60 m inklusive säkerhetszon
Total markyta	22 500 m²	110 000 m²

Av säkerhetsskäl behöver markområdet kunna inhägnas med stängsel och innefatta tillträdeskontroll. Det ska även vara möjligt att klassa anläggningen som ett skyddsobjekt.

Markområdet behöver ha nära anslutning till det allmänna vägnätet, företrädesvis två oberoende anslutningar. Om markområdet inte ligger på fastlandet, vilket är att föredra, ska förbindelse till fastland finnas via flera alternativa huvudleder.

Det kan noteras att det är fördelaktigt om anläggningarna (helikopterplattor rullbana, hangar, byggnader, tankanläggning, parkering m.m.) samt anslutningsvägar kan anläggas med hänsyn till geometri och utan för stora ingrepp i befintlig mark och/eller bergpartier.

Markområdet kommer även att behöva tillgång till mediaförsörjning såsom el, vatten, avlopp och dagvatten, samt värme.

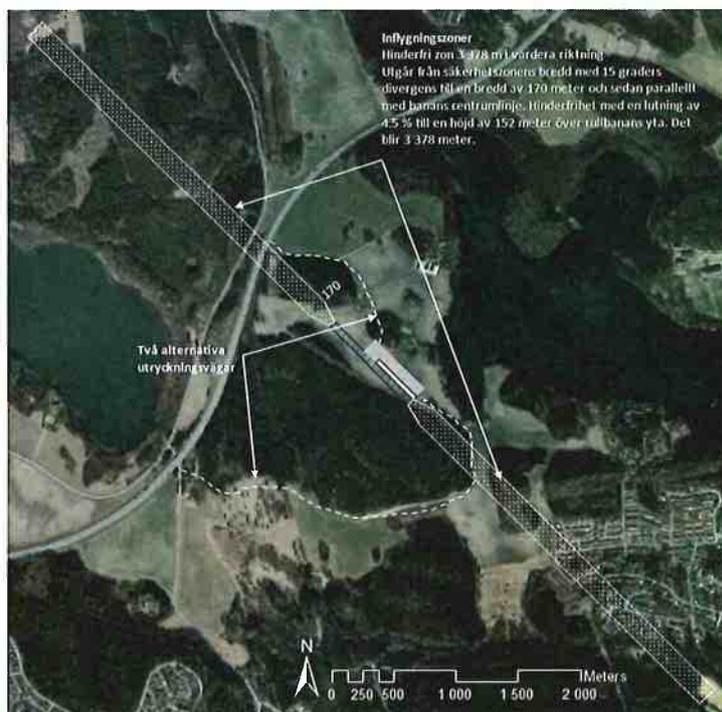
Slutligen kan noteras markområdet inte får vara beläget i bullerkänslig omgivning. Verksamhetens bullerpåverkan kommer att utredas i särskild ordning utifrån markområdets förutsättningar.

Illustrationer av den planerade helikopterbasen.

Illustration över markanvändning

	Målsättning A	Målsättning B
Byggnadsarea (BVA) m ²	2 500 m ²	9 000 m ²
Byggnadshöjd max 16m över mark		
BVA m ²	2 800 m ²	11 000 m ²
Markyta m ² för hangar och "FAIO" inkl. byggnader (total)	22 500 m ²	40 000 m ²
Rullbana i m ² med total utbredning inklusive säkerhetszon 1 150 x 60 m.	Inget behov av rullbana	70 000 m ²
Särskilda krav på fastighetens geometri	Rymma kvadrat om 60 x 60 m för helikopterplatta inklusive säkerhetszon	Rymma rullbana om 1 150 x 60 m inklusive säkerhetszon
Total markyta	22 500 m ²	110 000 m ²

- Helikopterbas + övrig verksamhet "Byggnadszon"
- Helikopterbas + övrig verksamhet "Uppställningszon"
- Målsättning B, Rullbana helikopterbas 1150*60 m
- Målsättning A, Endast kvadratisk yta 60*60m
- Inflygningszoner

Skillnader mellan Målsättning A och Målsättning B beträffande rullbana och områdets utsträckning

